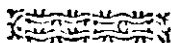

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG-
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indult BÉLSBOL Pénteken 9. Septemberben 1791.

Elyséum Aug. 13 - dikán.

Ezen a' napon érkezék meg a' Török Kurir *Mas*
hamedhez az Elyseumba. Mit hozt? a' vala
leg-első Kérdése; ki, minekutánna mind a' *Szisztov-*
ból, mind a' *Muzka* békelségtől szőlő *Leveleket*
által adta volna néki, azon 600 ezer *Törökököt,*
kik ezen háboru alatt költöztenek vala hozzá az
Elyseumba, mind elé hivatván, így hirdeté. ki a'
békelséget: — „ *Muzka* Vezér *H. Repnin* örökös
békelséget kötött a' *Portával.* — Kéntelenítettém
Sz. Aliklósnál, kinek *Innepe* napján vétetett vala-ki
kezemből *Otzakov Vára* költsa, meg-hagyni ezen
Várnak költsát örökösön, és ezen Erőtséget a' *Muzka*
Birodalom hatáiraiban szenvedni. *Ahirman Vátá:*
D d d val

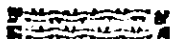
val edgyütt, és mind azokat a' dolgokat, valamelyek itt a' *Dniester* vizéig valának az Oroszoktól elfoglalva; — szabad kereskedések leszen a' Muszkának minden Török Kikö.ö-helyekben — és egész *Krimia*, egészsen *Anappdig* a' Muszkáké leszen örökösön. A' többi le-rontott és el-pusztult Török Várak le-romolva maradnak, és az el-foglalt hadi-készületekből hajókból, ágyukból 's. t. csak egy van szeg-is többé vizsgálva nem adatik. — Ezen hírad Aug. 14-dikén, érkezett Muszka Májor *Hész* mint Kurir *Bukoreszbe* H. *Repnintöl*, ki azonnal *Bétséget* vett útját egész *Livornoig* fogja követni. — Er halván az *Elystumban* lévő Orosz Katonák, kértapsolással kezdék örömeiket jelenteni, és egy öröminnephez kezdének; a' jelen lévő Török Lelkek pedig le-tsüggesztett fővel halgatnak vala. — Az itt jelen lévő *Mauroyeni*, kinek feje máig-is a' felvilágon vagyon, azt kérdi *Mahumedtöl*: hát Uram! az én hajdoni Hertzegségem Oláh Ország hogy van gyon? Mint van *Moldova*? *Servia* 's. t.? Mit van az *Ausztriai* Házzal való békelesség? — Itt is mindenütt békelesség van! Már el-is oszlottanak a' *Szisztovban* volt békelesség tsináló minden Ministerek, kiknek a' *Porta*, a' maga hajdoni szokása szerint, mindeniknek 200 Piástert fizet vala napjára mind addig, valameddig a' békelesség' munkálódása tart vala. Ezen Ministereket gazdagon meg-ajándékozta a' *Porta*; nevezetesen a' *Pruszszus* Minister csak nem 2 milliom pénzel jött vizsgálva ezen békelességből; és itt vizsgálva nyertünk mindent. — Aug. 14-dikén a' Német 3-dik *Tábori* Batalionok már ki-indultak vala *Bukoresztől*, kik között vagynak a' *Pelagrini*, *Tsászár*, *Mitrovszki* és *Kaunitz* fegyveresek. Ezek jönnek *Pitestnél* a' *Veres-Toronynál* lévő *Passuson* keresztül Erdélybe, és így tovább a' magok békelességes szállásokra. Gen. Feld. Lajtinánt B. *Ertzenberg* is el-hagyta Oláh Országot, és ezen *Sergekkel* útoz. Aug. 17-dikén a' 2-dik *Székely* Regiment indult ki *Bukoresztől*, és a' *Bodzai Passuson* keresztül megyen a' maga kedves Hazájába. Ez az a' Sereg

Sereg *Maurojéni*, kivel néked leg-több bajad volt, és a' ki az első 2 esztendőbéli tsatákat leg-több vé-rével öntözte. Ugyan ezen napon indul *Bakoból* a' 2-dik Oláh Sereg-is, és itt hadja *Moldvát*: az *Ojto-zi Pafuson* jön ez bé Erdélybe. Ezeket követték minden más *Oláh Országban* és *Moldvában* lévő *Auftriai Seregek*, mellyek már 3 esztendőktől fogva ezen itt körülöttém lévő *Fiaimat* vér-özönben fe-refztgetik vala — és *Septemberben*, minden el fog-lalt *joszágaink*, *Tartományaink*, *ágyaink*, *fegyve-reink* *viltza* adatnak, és a' mi *vitéz szomszédjaink* al tsendes *barátságban* fogunk élni — Már az *Oláh Orszagi* uj *Hertzeg* még a' múlt hónapban el-küldötte *Bukoreftbe* a' maga *Tisztjeit*, kik itt ren-delélt *tégyenek*, és eddig maga-is itt van. *Moldo-vába* nem különben. Ezen 2 *Országoknak* más lábra való állittásán, hol a' *Hertzeg* a' *jobbágyok* kal, mint a' *barimokkal* maga *tettzése* szerint bá-nik, eleget *raunkálódnak* vala a' *Keresztény Mini-sternek*, nevezesen az *Auftriaiak*; de a' *Porta Mini-steri* ezen szótól: *Status quo* el nem akarván álla-ni, ezek-is tsak a' régi lábun *maradának*, miot a' te idődben *valának Maurojéni*, a' midőn te még a' magad *Püspökjeit* is *szurkos Sakba* öltözteted vala, *Aug. 4-dikén* kötterett meg *Auftriával* a' *Bé-kelség*, a' *Pruszfus*, *Anglus*, és *Hollandus Udva-rok* közben *járások* által; melly *békelségnek* 14 *punktumai* között a' *nevezetesebbek*, a' mint né-kem ezen *felső világhéli Kurir* kezembe hozta, e-zek: — „ 1.) Ennekutánna *örökös* és *fel bontha-tatlan békelség* légyen, *mind szározon*, *mind vizen* a' 2 fél között, és a' már meg esett *ellenségeskedé-seknek* *örökös* el felejtése; úgy annyira, hogy a' *Monténegro*, *Bosznia*, *Oláh Ország*, és *Moldva* la-kossai, tsendesen *házajokba* mehetnek, azon kívül, hogy *valaha* azért *meg-büntettetteknek*, hogy *ők* a' *magok* *Urak* ellen a' *Ts. Királyi Felségnek* *segítségé-gül* *voltanak*, és ennek *hódoltanak*. — 2.) *Mind* a' 2 rész a' *Status quót* *szorosan* *veszik* ezen *békes-ség* *fundamentomául*, és *ujja* *meg-erölitik* a' 18.

Septemberben 1739-dikben esett *Belgrádi Traktátus*. Meg-erősítettnek az 1741-ben, 1747-ben, 1775-ben Bukovináról, és az 1776-ban történt *Traktátok*, és a magok erejekben maradnak. — 3.) A' Porta meg-ujjítja nevezetesen azon Aug. 8-dikán 1783-ban tett kötését, melly-szerint magát arra ajánlja, hogy a zokat a' kereskedő hajókat, mellyek egyenesen a' Tsászári Udvarhoz tartoznak, minden Tengeri Tolvajoktól és Barbarusoktól meg-örzi, és Károkat meg-fizeti. Továbbá meg-ujjította a' 24. Febr. 1784-beli eddig meg-nem tartott ígéretet, hogy minden Ts. Királyi jobbágyoknak az ő vizein, Tengerein, és egyébütt szabad útjak és kereskedések lesznek, és az Erdélyiek Oláh Országba és Moldvába marhákat hajthatnak, és onnan meg-viszja, mint 9. Februarius előtt 1788-ban vala. — 4.) Ellenben azt ígéri a' F. Ts. Királyi Udvar a' Portának, hogy minden el-foglalt Tartományait, Várait, Városait, Palánkjait, egész Moldovát, Oláh Országot, egész-szen és minden el-öztás nélkül viszja adja, és abból ki-költözik, és a' maga határ-széleit oda viszi, a' hol 9. Febr. 1788-dikban valának a' szélek. A zokat az ágyukat és fegyvereket pedig, mellyeket az el-foglalt Várakból 's t. az Aulir. Sergek el-vittek, éppen azon helyekre helyheztesik, a' honnan el-vitték.

5) *Khotzim Vára*, és az ugy nevezett *Raja* hasonlóképpen viszja-adassék, de csak annak utána, minekutánna a' Muszka Udvarral való békesség meg-leszen, és azt a' F. Ts. Királyi Udvar addig csak ugy tartja magánál, mint valamelly *Neutrális* dolgot, és azon kívül, hogy többé ittis háboruba nem elegendik, és a' Muszka Udvarnak sem *directe*, sem *indirecte* segítséget nem nyújt. — 6) A' bekesség Level ki-tzerélése után mind a' két rész azon lesznek, hogy az el-foglalt helyekből mennél hamarább ki-költözzék, és bé szálljon, és a' Régi határszélek hely-re állittassanak az evégre meg-határozandó időn mind a' 2-részről. — Minekutána a' sz e' végre ki-rendelt Biztosak ki-lesznek rendelve, azonnal né-mel-

mellyek ezek közül *Oldh* Országnak, és a' *Moldvai* 5 Keröleteknek helyre-állitásához fogjanak, hogy a' bekeféség Levelének ki-tserélése után 30 napra el-végezzék; A' többi a' felső *Undhoz* küldeszenek, és a' *Boszniai*, *Serviai* széleket és *O-Orsova* varát a' körül fekvő Környékekkel helyre állítsák és visszafadják, és mindent szorólsan a' *Státus quo* szerint; valamint 9. Fébr. 1788-ban valának. Ezen utolsonak 2 hónap adának végben vitelére, a' bekeféség napjától számúlva, minthogy itt az ujjanon tett vár köfalainak le-rontására, és az ágyuknak visszafaköltötzetésekre idő kívántatik. — 7) Mivelhogy minden ezen jelen való Török haboruban el-fogott Török Katonák és Jobbágyak a' E. Ts. K. Udvartól mindenestől visszafadjattak, a' Török részéről pedig csak azok a' Császári el-fogott Katonák és Jobbágyak, adattak visszafadják, és közönséges fogságban tartattak, és amely *Boszniai* Uraknál, úgy hogy, még sokon Török Országban házi fogságban és szolgálatban tartatnak ezek között, tehát kötelesnek esmeri magát a' Porta, minden nemű és Rendű Rabszolgafágban lévő fogjainkat, akárhól légyenek-is ezek, 2 honapalatt, ingyen, visszafadjani, azokon kívül, kik már a' *Mahumed* hitére állottanak. — 8) Azok a' 2 részen lévő Jobbágyak pedig, kik a' háború alatt edgyik Hatalamtól önként a' másik Hatalam alá adták magukat, és már valamelyiknél háza és jóságok vagyon, ott maradhatnak; ha mind a' két helyt jóságok volna, az edgyiket el-adhatják, és ott telepedhetnek meg, a' hól nékik fog tettezni, de 2 Urnál jóságot nem birhatnak. — 9) A' Kereskedésre nézve az *Auszriai* Monarkhia Jobbágyai és a' *Portái* mindenhez kedvek és tettések szerint hozzá foghatnak, és a' kik a' háború alkalmatósággával kart vallattak, azok a' magok julsokat kereshetik, költsön adott pénzeket, vagy jóságjokat visszafadják kívánhatják 's e' végre a' Törvényt meg-szollithatják. — 10) A' Gubernátorok és Komendánfok mind a' 2 részen lévő széleken személlyesen tartozzanak a' jó somfédi tseféséget és *Politzajt* mennél hamarébb fel-állítani,

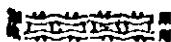

és a' tsendefség' háborítóit keményen meg-bünteteli, és ennek meg háborodáláról személyesen fognak számot-adni. — 11) Ezek tartoznak mind két részről a' hozzájók folyomadott kereskedőknek, vagy Ügyeknek segítségül lenni, és eleget tenni az igazság szerint. — 12) A' mi a' Katholika Keresztény vallásnak Török Országban való gyakarlását, Papjait, Templomjait, és Bútsújárásait illeti, tehát meg-erősíti újra a' *Porta a' Belgradi* békelségnek 9-dik tikkelijét ezeknek privilégiumak eránt, ugy a' mint ez annak-utánna *Firmandal* is meg erősítetett vala. — 13) Mind a' 2 részről másod rangú Ministerek fognak egymáshoz küldetni, valamint békelségben, ugy a' *Tro-nusba* való ülésének jelentésére az ujj *Fejedelemnek* és ezek a' Ministerek mind a' 2 részről szokott tzeremoniával fogadtatnak. — 14) Az allirás napjától fogva 14 napok alatt, vagy ha lehet előbbis, a' *Ratificatiok* tseröltessenek-által. Ezen *Tractátust* még a' széleknek ki határozásokra nézve egy 7 punktumakból álló edgyezés követte, mely szerint 2. tikkelyben meg-határoztátik, hogy *O-Orsova* egészen *Cserna* a' *F. Tsálszáré* légyen, ugy, hogy *Cserna* az *Aufriai* szélt tsinálja, és ugy, hogy soha ezen földön erőtséget építeni szabad nem léssen. Az *Orsovával* által ellenben lévő *Kistingkörnyék* *Neutrális* léssen, és örökfön pulztának marad; bal-felől az *Una* vize léssen a' határ.

Kolosvár Sz. Jakab Havának 16-dik napján. — „Az *Erdélyi* Három Nemzetekből álló Rendeeknek, 1790-dik esztendőben, *Karátson Havának 12-dik napjára*, *Szabad Királyi Városba Kolosvárra* hirdettetett, és több következett napokon tartatot *Közönséges Gyűléseikben* lett végezéseknek, és foglatofságoknak *Jegyző Könyve*, *Extractus*a. — Az 1791-dik esztendőben, *Szent Jakab Havának 14-dik napján* tartatot *Ülésnek*, 8-dik Számja, első Szakaszja: — *Nemes Hunyad Vármegyéi, Illyel Kérelmetbéli, 13 birtokos Nemese*eknek panaszja, ideig rendeltetett *Tisztjeik*, u. m. *Fő-Biró Váradi Moses*, *Vice Ispányok Paj Miklós*, *Bája Josef*, *Noptsa La*

jos, és *Keserű* Antal, mint a' Tisztek mellé rendel-
 tetett Afseksorok ellen ez okon: Hogy ők az *Illyei*
 Procefsusba, a' Ns Vármegye által törvényesen té-
 tetett Vice Szolgabirót, *Csoka* Sámuel, magok ha-
 talmakból, Hivataljától meg-fosztván, annak hel-
 lyében rendelték, *Ribitzei* Sándort, annak előtte-
 is már, ottan ezen hivatalban szolgált erőszakos
 embert, mellyet meg-értvén a' panaszló Pofseksorá-
 tus, azonnal ezen tselekedetek ellen, a' meg-irt
 Tiszteknek Protellátiót adtanak-bé, mellyre nem
 tsak az, hogy semmit sem hajtott az bépa-
 naszlott Tiztség, sőt a' Könyörgök ellen 30 szám-
 bói álló Katonaságot kérvén ki, azokat *Illyére* kül-
 dötötte, törvénytelen végezéseknek, tökéleteliségre lé-
 jendő vitele végett, olly rendeléssel; hogy ha a'
 Nemesség még-is nem engedelmeskednék, 2 Compá-
 nia rendeltetésék ellenek, és illy erőszakkal, vége-
 zéseket tellyesítették. Könyörgenek azért, ezen
 törvénytelenységnek meg-büntetése, és Nemesi Iza-
 badságok fenn tartása aránt; Panaszoknak pedig bi-
 zonyíttására bé-adják a' katonasággal ki-küldött
 Tiszteknek *Puj* Miklós, *Noptsa* Lajos, és *Keserű*
 Antalnak a' Tiztséghez tett tudósíttásokat.

A' Könyörgő Levélbe rekesztett, és az *Hunyad*
 Vármegyei Tiztséghez útalított Tudósíttásból vilá-
 gosok, azon Tiztségnek ezen törvénytelen tseleke-
 detei. 1-szor Hogy *Csoka* Sámuel, a' kit a' Nemes
 Vármegye, ideig rendeltetett Fő Ispánnának, vagy
 Adminisztrátorának meg-egyezéséből törvényesen ren-
 delt vala, Vice Szolgabirónak. Az Approb. 3 dik
 Rész 43-dik Titulusának 1-ső Artikulusa ellen, a'
 Fő Ispány, vagy Adminisztrátor hire nélkül, maga
 fejitől, a' Fő Ispánysági Hatalomnak nagy meg-ve-
 tésével, és a' Vármegyei Választásbéli Jufsának,
 nagy meg-sértődésével, Hivataljából ki-vetkezette.
 2-szor. Hogy annak helyette, az említett Artikulus el-
 len, a' Vármegye meg-edgyezése nélkül mást tett,
 még pedig ollyan személyt, a' ki a' Vármegye vé-
 gezéséből hagyattatott vólt ki azon Hivatalból, de
 3-szor A' mi már leg-nagyobb, és a' törvénytelen
 idők.

időkben is hallatlan törvénytelenység, azon törvénytelen tselekedetét, katonai erő által vitte véghez, ki-vévén a' Nemesség ellen, bizonyos számú Katonaságot, és többnek ki vitelével is fenyegetvén őket. — Hogy tehát ezen törvénytelen, és erőszakos tselekedetekre vetemedett Tisztek, vétkeknek minéműségéhez képest, meg büntetessenek, 's ezeknek példáján, mások is efféle törvényteleniségtől megtartoztassanak, egy felől pedig, hogy ezeknek, ha mi helyes mentségek volna, azoknak elő adására, útjak, és módjok lehessen, végeztetett; hogy ezen Könyörgő Levél, adottsáék által a' Kir. Fő Igazgató Tanátsnak, olly Jelentés mellett, hogy az abban bé panaszlott Tiszteket, Fiskális Actiora, méltónak itélvén a' Státusok. Arról maga rendelését, a' Director Atyánkfiának meg-tenni ne terheltesen.

Báts Aug. 29 dikén. — Augusztusnak elsőjén Na Báts Vármegyének Szék-ujjitó Gyűlése tartatott Zombor Városlába Fő Ispány Ürmény Josef ö Kegyelességének, elő ülése alatt olly ritka példával, hogy ezen eset egy fél óra alatt a' számos Nemességnél el-végeződött. Ezen alkalmatossággal ama nagy érdemű vidám Öreg, előbbeni hivatalában közönséges öröm kiáltások között Első All-Ispánynak T. Kováts Josef Ur meg-maradott. Második All-Ispányá lett Odry András Ur. — Első Notárius Marfy Leopold Ur. Második 's harmadik Notáriusok pedig Gombos Ferentz, és Szaloky Antal Urak. — Fő-Szolgahírák Vojnits Sebestény, Nefzmer Antal, Szalay Péter, és Latinovits Thadæus Urak. — All-Szolgahírák Polyak Josef, Latinovits Josef, Vojnits Antal, és Pótskaj Sigmund Urak. — Első Fiskális Adamivits Mihály. Második és harmadik Varghay Mihály, és Németh-szegy János Urak. — Közönséges Kaszsa-tartó Pinkovits Simon Ur. Különös Kaszsa tartók pedig Klegl Josef, Stephanovits Antal, Pertits Dánián, és Pinkovits Antal Urak. — Esküttek, Késmarky Mátyás, Pinkovits Benedek, Kováts Josef, Kun-Szabó Ferentz, Gombos Ignátz, Har.

Horváth Mihály, B. Bernyakovits Antal, és Földváry János Urak.

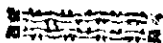
Uj - Tábla Birákká választottak *Pinkovits Antal Ur, Emericus második Al - Ispány, ezen Ur 50 ezrendőket áldozott fel külömb külömb-féle Vgye hivatalban. Partetits György, Frank Gábor, Partetits Antal, Fonyó Josef, Putnik János Tomcsányi András, Büky Josef (ez ezen Ns. Vármegyének érdemes Doktora) és Zakó Dömötör Urak. — Comissáriusok, Büky Gábor, Martinkovits Gergely, Lauró Pál, és Nelbling Ferdinánd Urak.*

Közönséges Vármegye Földmérője *Qvits Antal Ur.* — Az efféle Tudósítások annak idejében kéretnek ki a' Ns. Vgye Uraitól, hogy hiba nélkül meliesenek-ki.

Külső Országot illető dolgok.

Spanyol Ország. — „A' Frantzia Országból Spanyol Országba kerefsztül harapozott ragadó nyavalya, az emberiség el-veszettnek tettző julsainak és szabadon való életnek kívánása, már csak egy meszszéről dohogó föld indulás módjára láttzatik Spanyol Országot egyik szegeletétől fogva a' másíkg mozgatni. Tsak *Madridban* és ezen Városnak környékében többen tanálatnak a' Spanyol Ministriummal éppen ellenkező módon gondolkodó 10 ezer idegeneknél. 'S. hát *Kádixban* 's itt körülbé hány ezer szabadon gondolkodó Anglusok nem nyomultanak-meg? *Cataloniában* láttatik még is leg-erősebben süstölögni a' lobbanó félben lévő tűz; melynek tsendeshítésére az ide közel lévő partok tállyékára 4 nagy hadakozó hajók jelentenek-meg, melyekből a' *Cataloniai* fegyveres népnek erőshítésére, 's a' népnek tsendeshégben való tarthatására 4 Regementek szállittattak-ki.

Hogy Lengyel Országban se légyen pedig legnagyobb tsendeshég, bizonyítja a' Lengyel Királynak egy tulajdon keze által készült, 's az Orzágnak minden részeiben ki-hirdettetett Pátense, mellyel

mindeneket az engedelmségre és tsendeségre len-
kenget ezen jó Király.

Frantzia Ország. — „Következik a' Frantzia Con-
stitutio' III-dik Titulusának Negyedik Részé. Az
Executiva, vagy a' Törvényeknek betöltésére i-
gyelő Hatalmról.

„1.) A' leg főbb Executiva Hatalom ki-rekelt-
tőlög a' Királyé. Ő az Ország közöntejes igazgatá-
sának leg főbbik feje. Réája vagyon a' tsendeség-
nek és rendnek fenn tartására meg-kivántató gon-
doskodás bizattatva. Ő a' leg főbbik feje a' száro-
zon és vizen való Sergeknek. Réája vagyon bizat-
tatva az Ország külső bátorságára való vigyázás,
és az Ország julsainak és birtokainak oltalmazása.
2.) A' Király nevezi-ki a' Követekeket és a' Politikai
szerződéseket folytató minden más személylyeket. Ő
nevez mind a' vízi, mind pedig a' szározon lévő
Sergeknél Komendánsokat, Frantzia Országi Mar-
sokalokat és Admirálokát; a' Kontrendmiráteknek
két harmad részét; a' Generállájtinántoknak, Gene-
rálmajoroknak, Hajós Kapitányoknak és a' Nemze-
ti Sergek Obesflereinek felét; a' több Obesflereknél,
Oberllájtinántoknak egy-harmadát, végre a' Hajós
Hadnagyoknak hatod-részét; de mind ezek mellett-
is a' Király az elő-mozdittatásokról hozatott törvé-
nyekhez fogja magát szabni. A' Király nevezi-ki
továbbá a' tengeri dolgoknak Polgári Tisztjeit, a'
Biztosokat, Kontrallöröket, a' Fegyveres házaknak
Tár-mesflereit, a' munkásokhoz szükséges főbb vi-
gyázókat, a' Polgári épületek al-vigyázóit, az itélő-
székek mellett lévő Biztosokat, a' rend-kivül való
adókra igyelő tisztjekeket; a' pénzes házak mellett
meg-kivántató személylyeket. Az Országnak minden
nemű pénz nemei pedig, a' Király' képit hordozzák
magokon. 3.) A' Király adat a' közönséges hiva-
talokban álló személylyeknek Pátenseket. 4.) A' Ki-
rály jegyezteti fel a' Penzióknak és minden más fé-
le kegyelem adományoknak laistromát: de a' mely-
nek minden ülés alkalmatofságával a' Törvény ho-
zó N. Gyűlésnek elejébe kell terjesztetni. „ Ezen

Ezen Résznek 4 dik főbb szakaszza ellen terhes ellenvetések fordultanak elő Aug. 16-dikán, azt jegyezvén meg némellyek, hogy ez szerint könnyen meg-történhetnék; hogy egy az Udvar előtt nem kedves, de azonban érdemes ember, mint p. o. *Rusfz* minden *Penzió* és jutalom nélkül maradhatna, mellyhez képpelt jónak tanálta a' N. Gyűlés, a' 4-dik szakaszt ezen szókkal meg-tóldani: — „ A' Törvény-hozó Testnél marad az a' jus, hogy a' nevezett laistromot meg-erősítse, és nevelhesse. „ — Ez meg-esvén elő vétettek a' több Osztályok

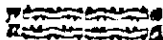
A.) *Osztály.* A' Törvényeknek ki-hirdettetéséről. — a.) Az Executiva Hatalom ütteti a' Status petséit a' Törvényekre, és ő azokat hirdetteti ki. — b.) Minden Törvénynek két Orriginális Expeditiója készítettik, mellyek közzül a' Király mindeniket nevének alá-írásával meg erősítvén, és a' *Justic-Minister*-is által-ellenben nevét mindenikre fel irván, a' Státus petsétyével meg-petséttelve, egyik a' Státus petsétének, a' másik pedig, a' Törvény hozó Testnek Arkhivumába fog le létetni. — c.) A' Törvények ki-hirdettetésének ez lézen formulája: — „ N. N. (a' Királynak neve) *Isten kegyelméből a' Státusnak Constitutio szerint való Törvénye által Frantziáknak Királya, Közönségünk mindeneket, valamint jelenvalókat, ugy követhendőket. A' Nemzeti Gyűlés meg-határozta, és Mi parantsollyuk, a' mint követhetik: (ezen két punctumok után vagyon a' Dekretom leg kissebb változtatás nélkül szóról-szóra bé-iktatva, melly után ezen bé rekelztd szók következnek) — „ Rendellynk es parantsollyuk minden szolgálat-béli Testeknek, Városi Tanácsoknak, és Ide-lő-székeknek, hogy e' jelen lévő Dekretomot Laistromokba vegyék, olvassák, Departmánnyaikban és Vidékjeikben ki-hirdessék és ki-süggeszszék, 's. mint Ország Törvényét gyakoroltassák: mellynek nagyobb hitelessego végett Mi nevünket ide fel-irtuk, és a' Status petsétyét fel-tetettük. — d.) Ha a' Király minorennis: e' követhendő forma szerint hirdetteti ki a' Regens a' Törvényeket, Proklámátiokat,*

's. a' több egyéb Királyi Hatalomtól függő Aktákat — „ N. (ez a' Regens neve) az Országban Regense, N — nek (ez a' Király neve) az Isten kegyelméből, a' Statusnak Constitutio szerint való Törvény által Frantziák' Királynak nevében 's. a. t. — e.) Az *Executiva Hatalom* tartozik a' Törvények minden szolgálatba lévő Tanácsokhoz és Itélő. székhez elküldeni, magának az iránt bizonyosság Levelet venni, és magát ez által a' Törvény. hozd Test előtt mentté tenni. — f.) Az *Executiva Hatalom* még csak *provisorie* sem bocsáthat magát ki semmi némü Törvényt, hanem csak a' Törvényekkel meg edgyező egy olyan Proklámáziót, melly által eme Törvényeknek bé. töltését parancsolja és sürgeti. „ — Ezen Ofztálynak első tükelyéhez a' meg. vizsgáláskor ezen töldalék adattott hozzá, hogy az *Executiva Hatalom* az olyan Aktákat is tartozék ki. hirdettetni, mellyeknek Királyi helyben hagyás (*Sanctio*) nem kívántatik.

B.) *Ofztály. A' belső Administratzióról vagy az Igazság ki. szolgáltatásának módjáról.* — a.) Minden Departmánban vagyon egy felső, 's minden Distriktusban alsó *Administratzió*. — b.) Az *Administrátorok*nak nints *Repraesentánsi* tizimek (az az nem lehetnek Nemzet képei); és csak a' végre valófottattanak a' nép által bizonyos időre, hogy a' Királynak méltósága és vigyázása alatt tegyenek *Administratori* szolgálatot. — c.) Ők magokat semmi némü törvényes rend. tartásokba, katonai dolgokba vagy készületekbe nem elegyithetik. — d.) Az ő foglalatolságaiknak réguláit és ki. terjedését a' Nemzeti. gyűlés izabja nékiek elejkebe. — e.) A' Királynak vagyon jusza, hogy a' Departmánok *Administrátorinak* munkáit semmivé tégye, ha azok a' Törvényekkel ellenkezni tanálnának; sőt magokat. is, ha engedetlenségeikben meg. maradnának, vagy pedig munkájok által a' közönséges tsendeséget és bátorságot veszedelembe hoznák, foglalatolságaikból ki. teheti — f.) Éppen ezeket tselekedhetik ugyan ezen fel. tételek alatt a' Departmánok Fő *Administratziói*.

minisztratori, a' Disztriktus-béli, vagy az alsóbb Adminis-
 trátorokkal: csak hogy tartoznak a' dolgot a'
 Királynál hírré tenni: ki az Adminisztrátoroknak hi-
 vatalyokból való ideig való ki-tételét meg erősítheti,
 vagy őket hivatalyokba vizsgálja teheti. — g.) Ha va-
 lamelly történetben nem élnének a' főbb Adminisztrá-
 torok az alsóbbak iránt ezen nékiek adatott hatalom-
 mal: tehát akkor a' Király, illendő okon, maga is
 ki-teheti ideig az all Adminisztrátorokat. — h.) A'
 Király ezen történetek közzül mindeniket tartozik
 a' Törvény-hozó N. Gyűlésnek tudtára adni. Ez
 az hivatalokból ki-tételét Adminisztráziót, vagy ki-
 tételtesében meg-erősíti, vagy vizsgálja teszi,
 vagy pedig örökre el-törli, és az ilyen Adminisztrá-
 ziónak vagy mindenik tagjait, vagy csak némellyi-
 ket a' bünyösök Itélő-széke elejébe küldvén, ítéletet
 szolgáltatat ki ellenek. — Ezen Ország igen kevés
 változásokkal meg-hagyatott. Hozzá adatott a'
 többek között az, hogy az Exekutiva hatalom fo-
 ha-is olyan személyt, a' ki a' Polgári hitet le nem
 tette, Adminisztrátornak ne rendelhesen.

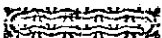
C.) *Ország.* A' Nemzetnek a' külső Országok-
 kal való Szerződéseiről. — a.) A' Király csak egye-
 dül szövethozhatik a' Külső Országokkal, egyedül
 teheti a' Szerződéseket és hadi készületeket a' szom-
 széd Hatalmalfságoknak készületeikhez képpel, ő
 rendelheti ki mind a' tengeri, mind pedig a' száro-
 zon lévő Sergeket, 's ha háboru vagyon, ennek
 folytatását ő vezérli. — b.) A' háború e' képpen
 hirdettetik ki: — A' *Frantziáknak Királynal és Kirá-
 lya által, a' Nemzetnek nevében.* — c.) A' Kirá-
 lyon áll a' békeféség — frigy — kereskedés 's más
 e' féle egyezés-béli alkuknak, mellyeket a' Status-
 nak jóvára szükségesnek fog itélni, minden idegen
 Hatalmalfságokkal való meg-kötése, és nevének al-irá-
 sával való meg-erősítése; de a' mellyeknek további
 helyben hagyása a' Törvény-hozó Testől függ. —
 Ez az egész zikkely minden változás nélkül meg-
 maradt.

Német Ország. — A' *Lüttikhi* Fejedelem Püspök egy Pátenst tett ezen napokban közönségsé, melly jöendő béli uralkodásának linor mértéke, és e' következő punktumokból áll. — 1.) Magának vagyon jusza Törvényeknek hozására, és arra, hogy valakit azon Törvények alól fel oldozhasson, de a' melly Törvények — 2.) A' Német Birodalomnak és a' *Lüttikhi* Püspökségnek fundamentomus Törvényei által, határok közzé vagynak szorítottatva. — 3.) Közönségesen nyitvánsgósá tévő szi pedig azt, hogy ezen jusával, mind maga, mind pedig az utánna következő Püspökök csak akkor fognak élni, midőn azt az Országnek jova kiváon fogja. — 4.) Ha maga a' Püspök, vagy pedig az utánna következők ez ellen tselekednének: szabadságokban fog a' Státusoknak, állani az, hogy ez iránt ellenző jelentéseket adhassanak bé. — 5.) Az egész Tartományt illető rendelések iránt a' Státusok is meg fognak tanáts végett kérdejni, és ebből az esetben a' végső ítélet tétel a' leg-főbb Német Kamarára bizattatik. A' Püspök nem fog azon jusával élni, melly szerint, mint Német Országi Ekléziak utajdonos ezen Püspökségét el-adhatná, el-tserélhetné, vagy el-zálogosíthatná, a' nélkül, hogy ezredolognak szükséges volta iránt a' Státusokkal egyet ne értene.

Elegyes jegyzések.

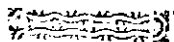
„ A' múlt Levelünkben jelentett *Debretzeni* szöréntsétlen égés bizonyos, és alkalmasint rá találták a' nyomára, hogy ez Gonosz-tévők által szánzárdékos gyújtás lett legyen — a' mint hogy egy vassas Katona áldozatjává is leve ezen tűznek. Ezen tűz pedig, mellyet a' Gonosz-tévők itt már majd minden elztendőben próbáltak, azért ment oly nagyra, hogy a' Ref. Kollégyom mellett lévén az égés, a' Deákság, kik talám egész hazánkban leg jobb tűz őrök, kétség-kivül a' magok Kollégyonokot oltalmazták. (Várjuk erről szüntelen a' tudósítást.)

A' meg boldogúlt néhai Gr. *Károly* Ur ö Exja Hadi-Serge egy F. Királyi Fő Hertzegnek adatott; de a' nevét nem tudjuk bizonyosan kinek. Alig van egy Magyar Sergünk, hol a' Tisztek a' magok el-veztett Fejeket ugy szerették volna, mint ezen meg-boldogúlt Urat; azért ezek most kettős bánatban vagynak. A' fegyvert viselő szegény nemes ifjakot sokszor maga penzén segítette, minden igyekekezettel elébb mozdította, és ezeknek közönséges Attyok volt. — Ama híres Szentirást magyarázó *Göttingai* Professor *Mikhaelis* Ur megholt, és a' több Biblia magyarázókhöz költözött.

A' mi F. Fő Hertzegünk *Ferentz* a' *Pillnitz* Fejedelmek gyűlésében a' *Romai* Koronának el-nyeréséről már előre bizonyossá tétetettnek lenni mondatik. — A' *Sakmin* vasassal 20-dikra Bétsbe jönnek, és a' *Kinszky* könnyű lovas Sergét fel-váltják. — Nagyon erőltik, hogy minden órán egy nagy változás lenne a' mi egész Armadánknál, és mint egy 120-ezer fegyveres nép fogva el-bótsáttatni nyugodalomra.

Erdélyből Tordáról 1. Sept. — „Augustusnak elejétől fogva nagy és tartós meleggel — sőt szárazsággal telék a' nyár mind eddig. Soha jobb takarodó idő nem volt. De érzi a' nagy meleget a' Szöllő-szeme, még a' törökhúza is sinlette. Már most a' harmat esők kezdettek megindulni. — Ki özlék az Ország gyűlése, ki-ki örömmel menvén haza felé, mint egy-egy arany gyapjuval haza-térő nyertes. — Maga a' Fő Kormányozó Ur ö Exc. ája is Augustusnak 23 dikán mene iten által Szeben felé vett útjában, de hamar időn visszajö. — Még a' békeiség ki-hirdetése előtt már ki-küldötte vala, mint egy Rő postta gyanánt a' Fő Kormányozó Szék Erdélyben a' visszajö jövő Katonaságnak Szállásra rendelését. Az Erdélyi Regementek hazaszállittattnak. Ide Tordára 's Kolosvárra környékivel együtt a' Stab-Batalionja fog szállani a' *Splényi* Regementnek a' rendelések szerint, Belvártzéra

a' másik; Medgyesre a' harmadik. Felső-Torda Vármegyében pedig Régenben és körüllette a' még mászor - is ottan Kvártélyozott *Savoja* Lovas-Német Regiment. Ezen Septembernek 11-dik napján fog innen Tordáról meg mozdulni a' *Kévenhül-leri* itten mulatott Sereg, és helyette érkeznek a' *Splényiből* egy Kompánia. Ugyan akkorra vártnak ide keresztül menő útjokban a' Tsászár és *Kaunitz* Regimentek a' már előre meg érkezett jelentés szerint. Nem olvastam még a' Kurirban, noha ugy vagyon, hogy Generális *Hall* ő Exc. ja mikor kedves Leányának fiú bé-iktattatásából való Követtséget el-fogadta az Ország Gyűléséből öröm-könyvnek hullatása után, sőt közötté nagy sziveségének és köljönének bizonyosságául leg-elsőben is a' Követtségnék Előjét B. *Kemény* Simon Ur ő Excját; azután a' többet-is, a' mint mondják meg-tsokolta, és azzal botsátotta vissza. Soha ilyen kedves, bölts, tsendes, nyájas K. Biztos Erdélyben talám nem vólt. Ennek le-irhatatlan ditséretét felsők, alsók, nagyok és kitsinyek egyenlő szájjal hirlélni nem győzik. Teli ezzel Kolosvárnak, sőt Erdélynek minden szegelete.

Januáriusnak 13-dikán Könyörgő Leveleket az Erdélyi Karok Elölülőjének bé-adott Udvarhely széki Jobbágyság alatt lévő Székellyek, Felsőges Attyok előtt tejendő panaszok és sérelmek orvaslása végett, Aug. 21-dikén kezdett útozások után Béts-be érkeztenek. — — A' Prágai Koronázás históriát következő Levelünk foglalja magában.